

En försäkringsläkare har i ett yttrande dragit en felaktig och kränkande slutsats

I samband med en prövning av om AA var berättigad till arbetsskadelivränta konsulterade dåvarande Uppsala läns allmänna försäkringskassa försäkringsläkaren BB för att granska det medicinska underlaget i ärendet. I ett yttrande den 3 juni 2003 angav BB beträffande AA, bl.a. följande. ”Hon hade dessutom kontakt med Al-Anon (något som skulle kunna tyda på ett alkoholmissbruk som tidigare inte hade redovisats).”

AA klagade till JO på försäkringsläkarens slutsats i yttrandet. Hon anförde i huvudsak att det inte kan vara tillåtet för en försäkringsläkare att dra den slutsatsen att hon skulle ha ett alkoholmissbruk utifrån en uppgift i ett läkarintyg om att hon har haft kontakt med föreningen Al-Anon. Detta är nämligen en förening för personer som har anhöriga eller vänner som har alkoholproblem och är således inte en förening för personer som själva har alkoholproblem.

Anmälan remitterades till försäkringskassan som genom direktören CC anförde bl.a. följande.

Som ett led i prövningen av rätten till arbetsskadelivränta konsulterade försäkringskassan sin försäkringsläkare, specialisten i psykiatri, BB. Denne lämnade ett omfattande yttrande den 3 juni 2003. I yttrandet uppgavs bl.a. att en viss uppgift i ett läkarutlåtande ”skulle kunna tyda på ett alkoholmissbruk som tidigare inte hade redovisats”. AA kommunicerades försäkringsläkaryttrandet. Hon kontaktade försäkringskassan och uppgav att hon ansåg det vara ett övertramp att påstå att hon skulle haft alkoholproblem. Hon meddelade att hon arbetat och haft kontakt med Al-Anon som är en förening för familjemedlemmar till missbrukande personer. AA begärde att den aktuella formuleringen i försäkringsläkaryttrandet skulle strykas och att hon skulle få träffa försäkringsläkaren. Så skedde den 13 oktober 2003. Vid mötet krävde AA att formuleringen skulle strykas ur akten. Försäkringsläkaren förklarade att uttrycket ”skulle kunna tyda” inte kan jämföras med ett påstående och att den aktuella formuleringen inte kunde raderas. Försäkringsläkaren ansåg att AA på ett trovärdigt sätt förnekat att hon någonsin lidit av egna missbruksproblem. Försäkringsläkaren gjorde en särskild anteckning om detta den 14 oktober 2003, vilken har kommunicerats AA.

Yttrande

Försäkringsläkare BB har med anledning av JO-anmälan lämnat ett yttrande den 2 december 2003. I detta har han bl.a. redogjort för varför han ansåg den aktuella uppgiften vara relevant i det yttrande han lämnade den 3 juni 2003.

Försäkringskassan har förståelse för att AA reagerade på den aktuella formuleringen i försäkringsläkare BB:s yttrande den 3 juni 2003. Försäkringsläkarna är väl medvetna om förvaltningslagens krav på objektivitet, saklighet och relevans vid utformningen av sina yttranden. Enligt försäkringskassans mening har det aktuella försäkringsläkaryttrandet inte brutit i dessa avseenden. Syftet med förvaltningslagens bestämmelser om kommunikering är bl.a. att parten ska få tillfälle att tillrättalägga eventuella felaktigheter i beslutsunderlaget. AA har kommunicerats det aktuella försäkringsläkaryttrandet och givits tillfälle att lämna synpunkter, vilket också skett. Hennes framförda synpunkter har dokumenterats och försäkringsläkaren har därefter lämnat ett kompletterande yttrande. AA:s synpunkter liksom försäkringsläkaryttrandena den 3 juni och 14 oktober 2003 har legat till grund för beslutet om arbetsskadelivranta. Sammanfattningsvis anser försäkringskassan att det aktuella försäkringsläkaryttrandet och hur det handlagts är i överensstämmelse med förvaltningslagens bestämmelser.

AA yttrade sig över försäkringskassans remissvar.

I sitt beslut den 31 mars 2005 anförde *JO Nordenfelt* följande i bedömningsdelen.

Försäkringsläkare är av försäkringskassan anlitade rådgivare i medicinska frågor. JO brukar normalt sett inte uttala sig om de utlåtanden som dessa avger i socialförsäkringsärenden. Anledningen härtill är att JO inte bör uttala sig om sådant som kräver medicinsk sakkunskap. I detta ärende är det dock inte fråga om en slutsats som kräver medicinsk sakkunskap och jag har funnit anledning att ta upp saken till utredning.

I ärendet har försäkringsläkaren i sitt yttrande till försäkringskassan angett att AA:s kontakt med Al-Anon skulle kunna tyda på ett alkoholmissbruk som inte tidigare redovisats. Mot bakgrund av att Al-Anon är en förening för personer som har anhöriga eller vänner som har alkoholproblem är den slutsats som försäkringsläkaren drog uppenbart felaktig i sak.

En försäkringsläkares uppgift är i huvudsak att granska det medicinska underlaget och bedöma de uppgifter som finns i detta. Försäkringsläkaren är försäkringskassans expert och rådgivare i medicinska frågor och har till uppgift att bedöma den försäkrades medicinska situation utifrån det medicinska underlag som försäkringskassan har tillgång till. Ofta har försäkringsläkarens bedömningar stor betydelse för utgången i de ärenden som försäkringskassan har att avgöra. Det är naturligtvis av största vikt att ett utlåtande av en försäkringsläkare är korrekt och redovisar riktiga slutsatser.

I detta fall var slutsatsen inte bara felaktig och dåligt underbyggd utan kan dessutom uppfattas som kränkande. Detta förändras naturligtvis inte av att slutsatsen korrigerades sedan AA efter kommunikering framfört invändningar mot den. Jag är mycket kritisk till det inträffade.